

De luchtoorlog boven Friesland

Docentenhandleiding

Schoenen van de waanzin

<https://geschiedenislokaalfryslan.nl/bronnen/schoenen-van-de-waanzin>

Beschrijving opdracht

Bij onze opdracht wordt er van de leerlingen verwacht dat ze onderzoek gaan doen naar neergestorte vliegtuigen in Friesland tijdens de Tweede Wereldoorlog. Dit doen ze aan de hand van steden en gebieden in Friesland en zo leren de leerlingen hoe ze moeten de benodigde informatie kunnen achterhalen.

Tijdvak:

Tijdvak 9: Wereldoorlogen (1900-1950)

Kenmerkende aspecten:

Kenmerkend aspect 37: Het voeren van twee wereldoorlogen

Kenmerkend aspect 42: Verwoestingen op niet eerder vertoonde schaal door massavernietigingswapens en de betrokkenheid van de burgerbevolking bij oorlogvoering

Kenmerkend aspect 44: De Duitse bezetting van Nederland

Doelgroep:

Niveau: VMBO

Klas: 2/3

Tijdsduur:

45 minuten (1 lesuur)

Doelstellingen:

- De leerlingen kunnen vertellen wanneer deze luchtoorlog boven Friesland plaatsvond.
- De leerlingen kunnen vertellen waarom de vliegtuigen over Friesland vlogen.
- De leerlingen snappen dat er veel gebeurd is in de tweede wereldoorlog boven Friesland.
- De leerlingen kunnen vertellen over een crash bij hen in de buurt.
- De leerlingen kunnen een crash bij hen in de buurt onderzoeken.

Leerlingenmateriaal:

<https://geschiedenislokaalfryslan.nl/images/amsterdam/luchtoorlog-friesland-/de-luchtoorlog-boven-friesland---leerlingenmateriaal.pdf>

Vorbereiding en benodigdheden:

- De bijgeleverde PowerPoint
- Een digibord
- Laptops of computers voor de leerlingen
- Het uitgeprinte leerlingenmateriaal
- Formulier van de crashes die verdeeld moeten worden

Beginsituatie leerlingen

- De leerling heeft al voorkennis van de Tweede Wereldoorlog, maar hoeft geen kennis te hebben van de vliegtuigoorlog boven Friesland.

Instructie aan leerlingen

- *Wat?*

De leerlingen gaan naar de site: luchtoorlogfriesland.nl. Ze doen onderzoek en beantwoorden het opdrachtenformulier van hun uitgedeelde vliegtuigcrash in duo's (eventueel individueel, afhankelijk van de keuze van de leerkracht/docent).

- *Hoe?*

De leerlingen vullen de gegeven informatie in op de site: luchtoorlogfriesland.nl en klikken daarna de juiste crash aan. Hierbij komen ze onder andere bemanningsleden, toestellen, locatie en militaire doelen tegen. Met de informatie op de site kunnen ze de opdrachtformulieren invullen (uitgeprinte opdrachtformulieren worden aangeraden, omdat de leerlingen moeten tekenen.)

- *Waarom?*

De leerlingen leren zelf onderzoek te doen naar een geschiedenisonderdeel. Bovendien leren ze de lokale geschiedenis kennen.

Uitvoering

- Neem de achtergrondinformatie goed door, voordat je met de les begint. Deze informatie heb je nodig bij de PowerPoint. Zoek de te behandelen crash ook zelf uit op de website (dit antwoordenformulier is toegevoegd aan het antwoordmodel).
- Begin de les met behulp van de bijgeleverde PowerPoint.
- Laat het Digibord op de WHHTUK staan en verdeel de crashes. Er is een schema bijgevoegd met de crashes die de leerlingen mogen uitzoeken aan de achtergrondinformatie.
- Begeleid de leerlingen waar nodig is tijdens het maken van de opdracht.
- Als de tijd voorbij is ga je verder in de PowerPoint. Je komt dan de complete tijdlijn en kaart tegen. Bespreek met de leerlingen wat hier opvalt.
- Bij de tijdlijn kunnen de opvallende dingen zijn: meer crashes aan het einde van de oorlog en de datum 11 december 1943 (aanval op Emden).
- Bij de kaarten kan je kijken naar de crashes die op de vliegroute zitten en welke juist afwijken, hierbij kan je de leerlingen vragen wat de oorzaak van de crash is, dit kan het dan verklaren.

Deze les is ontwikkeld door

Angelina de Bruin, student lerarenopleiding Geschiedenis NHL Stenden Leeuwarden 2023

Peter Hetteema, student lerarenopleiding Geschiedenis NHL Stenden Leeuwarden 2023